

14. Világos, 1849. augusztus 13.
15. Miksa főherceg 1864. április 10-től kivégzéséig, 1867. június 29-ig mexikói császár.
16. Abdul Aziz szultán 1861-től 1876-ig uralkodott. 1867-ben európai körúton volt.
17. Istanbul, Törökországban.
18. V. Murad 1876. május 30-án lett szultán. Az uralkodásra alkalmatlan szultánt három hónap múlva, augusztus 31-én megfosztották trónjától, és a Boszporusz melletti Csiragán palotába zárták.
19. Melbourne.
20. A Jóreménység-fok Afrika déli részén. - Liverpool.

Kiss András
Források és értelmezések, Kriterion, Bukarest 1994.

Gross Arnold: *Falinaptár 2004*

Gross Arnold különleges, egyedi rézkarcaiból a közönség leginkább csak a kész alkotást látja, mással nem is foglalkozik. Ritkán fordul meg az emberek fejében, mi is egy-egy aprólékos, fáradságos munkával megkarcolt lemez sorsa.

Nos, a képek, amiket ebben a naptárban láthatunk, nem véletlenül kerültek egy csokorba. Gross Arnold néhány hónapja kapta vissza azokat a lemezeket, melyeket 1969-ben a Képcsarnok Vállalat adott le további megőrzés céljából a Magyar Nemzeti Galériának, majd ezek a Képcsarnok Vállalattól kerülhetek volna vissza jogos tulajdonosukhoz, magához a művészhez. Ám nem kerültek, csak most, harmincnégy év után. Ebben a művész segítségére volt maga a Magyar Nemzeti Galéria is. A visszakapott lemezek nagy része acéltűvel áthúzva került a művészhez, ezért újabb nyomás azokról már nem lehetséges. Ez a leadott lemezek kezelésének hivatalos módja, hogy azokról újabb nyomatok bizonyos példányszám felett ne készülhessenek.

Kár, hogy ezek az áthúzások valószínűleg új keletűek.

Megmaradt azonban néhány régi nyomat is, melyekkel kiegészítve össze tudtuk állítani ezt a naptárt, s illusztrációként ezen az oldalon azt is bemutatjuk, milyen lenne a már áthúzott lemezről készült nyomat.

Gross Arnold munkásságának fontos vonulatát képezik az 1960-as években készült rézkarok, ezekből válogattuk a naptár anyagát. Ezek a nyomatok, ilyen színpompában, ilyen összeállításban, másutt már nemigen fordulhatnak elő. Reméljük, örömük telik bennük hónapról-hónapra.

Dr. Sinóros Szabó Katalin művészettörténész:

„Azzal kísérletezem, hogy a szeretetet hirdessem. Az a célom, hogy örömet okozzak.” Kíméletlenül hajsolt ritmusú, egyre durvábbá váló korunkban ritka nézetet vall Gross Arnold, a kétszeres Munkácsy- és Kossuth-díjas, nemzetközi hírű grafikusművész. Nehéz elképzelni ennél humánusabb és szelídebb ars poeticát. Több, mint fél évszázada kiteljesedő életműve és az iránta megnyilvánuló folyamatos érdeklődés bizonyítja igazát. A természet végtelen gazdagságára, a gondosan kiválasztott ódon városrészek sajátos hangulatára és persze a női szépségre rácsodálkozó művész dúsan burjánzó étellel telíti lapjait. Békésen megférnek rajtuk a leányfejű, kecses napraforgók és az emberarcú bohókás madarak, az emeleti ablakokban, vagy éppen az utcán álldogáló pucér nők és az égbolton légtornászként egyensúlyozó angyalok. Az áradó fantáziájának, cseppnyi iróniájának kedves apróságok

között fontos szerepet kapnak a játékok. Ez a valóságos elemekből harmonikusan felépített mesevilág azonban sosem válik szertelemné. Gross kiváló forma és egyensúlyérzéke, rafinált színekultúrája érvényesül a biztos, ám leheletkönnyű kézzel rézlemezre karcolt vonalakban éppúgy, mint a puhán egymásba omló szivárványos színekben. A teremtett világba szervesen illeszkedő, annak törvényeit tisztelő emberi tevékenység produktumait is átlényegítő harmónia árad e művekből. Távolról pedig felsejlik a madaraknak prédikáló Szent Ferenc szerénysége és türelmes szeretete. Ha kellő figyelemmel szemléljük e lapokat, lassanként oldódnak a napi gondok, bosszankodások során ránk rakódott feszültség és talán mi is megtanuljuk derűsebben látni a világot.

Dr. Szinyei Merse Anna művészettörténész (Katartik Kiadó)

A Gross Arnold Falinaptár 2004 megvásárolható a Fővárosi Örmény Önkormányzat titkárságán, 1054. Budapest Akadémia u. I. IV em. 426 ajtószám alatt, irodai nyitvatartási időben. Telefon: 332-1791.

Utánnomás a Piarista Diák c. lap 2003. decemberi számából

A ma élő Árpádháziak

Már a gimnáziumi történelemórákon tanultuk, hogy Franciaországban él a Croy hercegi és a Croy-Chanel grófi család, akik azt állítják, hogy férfiágon Árpádházi leszármazottak. 1944-ben a Gothai Almanach (arisztokrata családok almanachja) 1943-as kiadásából kiírtam a két család családfáját. Minden bizonyítható, csak arra volt négy variáció, hogy a magyar királyok közül kinek a leszármazói. Négy elképzelés volt a Gothai Almanachban felsorolva:

1. III. Béla Géza nevű öccse többször fellázadt bátyja ellen, végül Bizáncba száműzték, ott megházasodott, két fia született, István és Alexios, és ezek, vagy utódaik az 1204-ben Bizáncot elfoglaló és ott az 1204 és 1261 közt fennálló Latin Császárságot megalapító francia lovagokkal költöztek Franciaországba (esetleg csak az ő fiaik).

Érdekes, hogy a második fiú neve sokáig ismeretlen volt, csak akkor vált ismertté, amikor Izrael az 1967-es háborúban elfoglalta a Sínai-félszigetet és az izraeli tudósok megkezdték az 1500 éve egyfolytában működő Sínai Szent Katalin kolostor levéltárának feldolgozását. A görög császári családra vonatkozó okleveleket elküldték Athénbe egy professzornak, aki viszont az Árpád-háziakra vonatkozó dokumentumokat és széljegyzeteket továbbította a Svájcban élő Vajay Szabolcsnak, aki ezeket ismertette 1980 körül egy előadáson az Eötvös-kollégiumban, ahol én is jelen voltam. Elmondta azt is, hogy kiderült, II. Endre azért ment a Szentföldre, mert a Bánk Bán-féle lázadók helyette Géza herceg Bizáncban élő István fiát akarták királynak. Endre hajón ment a Szentföldre, ahol az arabok iszonyúan megijedtek, hogy itt a hatalmas magyar király hadseregével. De Endre nem bocsátkozott csatába, hanem némi ide-odavonulás után szárazföldön, Kis-Ázsián át vonult haza, és itt sikerült a görög császár kegyeit Istvántól elfordítani, annyira, hogy a császár lányát Endre a fiához, a későbbi IV. Bélához kapta feleségül.

2. III. Endrének, amikor Kun László meggyilkolása után hazahívták, már felnőtt fiai voltak, és ezektől származnak a francia családok.

3. IV. Béla másik öccse, Márk lenne az ősapa.

4. IV. Béla András nevű öccse is számításba jöhet, mint ősapa.

A két utóbbi variáció kevésbé valószínű. Régebben a Géza hercegtől való leszármazás látszott a legvalószínűbbnek, ma azonban a III. Endre-variáció látszik győzni. Pusztaszeri László 1997-ben kiadott könyvében, az „Élő Árpádok”-ban ezt ismerteti.

Eszerint II. Endre halálakor harmadik felesége, a ferrarai herceg Beatrix nevű lánya áldott